

Μορίς Ραβέλ από τα Χανιά ως τη Σιβηρία

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ 150
ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ
ΤΟΥ ΚΟΡΥΦΑΙΟΥ ΣΥΝΘΕΤΗ

ΣΕΛ. 28

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Ο μάγος του μουσικού ιμπρεσιονισμού

Από την Κρήτη έως την Κίνα και από τη γενέτειρά του, Χώρα των Βάσκων, έως τη Σιβηρία όλος ο κόσμος τιμά με συναυλίες και εκδηλώσεις τα 150 χρόνια από τη γέννηση του κορυφαίου γάλλου συνθέτη Μορίς Ραβέλ

Του Κοσμά Βίδου

Υπήρξε ένας από τους πιο επιβληματικούς συνθέτες του 20ού αιώνα. Δημιουργός που άφησε ανεξίτηλο αποτύπωμα στη μουσική με την εκλεκτική, μελωδική και αρμονική γλώσσα του, τις δεξιοτεχνικές ορχηστρώσεις του, τη φαντασία και τη φινέτσα των έργων που μας κληροδότησε. Ο *Μορίς Ραβέλ*, εκτός από σημαίνων εκπρόσωπος (μαζί με τον *Κλονί Ντεμπισί*) του μουσικού ιμπρεσιονισμού, είναι ένας καλλιτέχνης που ανέπτυξε μια καινοτόμο προσωπική γλώσσα στην οποία συνδυάζονται η γαλλική αισθητική και χάρη, το φολκλόρ της ισπανικής και ανατολίτικης μουσικής και στοιχεία από ποικίλα μουσικά ρεύματα από την μπαρόκ ως την τζαζ του *Τζορτζ Γκέρουιν*.

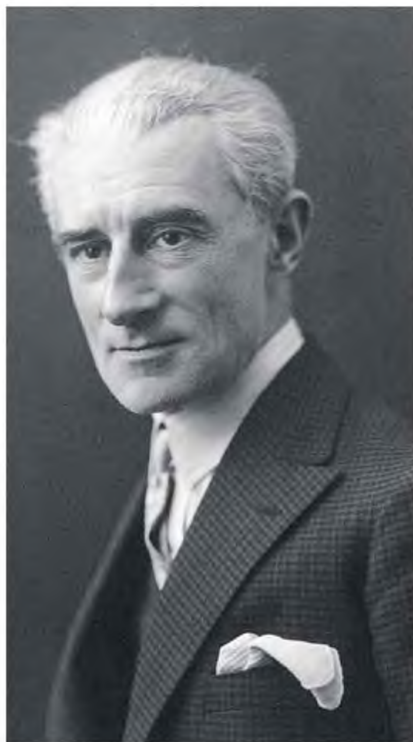
Η μουσική του εξακολουθεί να επηρεάζει συνθέτες, ορχηστρωτές και οο-λίστες (το «Μπολερό» παραμένει ένα από τα πιο πολυπαιγμένα ορχηστρικά έργα όλων των εποχών) και η επέτειος των 150 χρόνων από τη γέννησή του – στις 7 Μαρτίου 1875 – γιορτάζεται με πολλές εκδηλώσεις σε όλο τον κόσμο.

Σήμερα στο Ηράκλειο

Ετσι, σήμερα, Κυριακή 9 Φεβρουαρίου στο Ηράκλειο της Κρήτης, στο πλαίσιο του 6ου Φεστιβάλ Πιάνο Ηρακλείου, τέσσερις πιανίστες, ο *Δημήτρης Καρύδης*, ο *Γρηγόρης Ιωάννου*, ο *Πέτρος Μόσχος* και η *Χριστίνα Παντελή*, παρουσιάζουν όλα τα έργα του Ραβέλ για δύο πιάνα και τέσσερα χέρια. Το ίδιο πρόγραμμα θα επαναλάβουν τη Δευτέρα 10 Φεβρουαρίου στα Χανιά (θέατρο Μίκης Θεοδωράκης) και στις 22 Φεβρουαρίου στον Φιλολογικό Σύλλογο «Παρνασσός», στην Αθήνα. Συμπράττει ο *Αλέξανδρος Δράκος Κτιστάκης* στα τύμπανα. Στις 13 Φεβρουαρίου, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, οι *Κωνσταντίνος Δεστούνης* (πιάνο), *Κώστας Παναγιωτίδης* (βιολί) και *Δημήτρης Τραυλός* (βιολοντσέλο) θα ερμηνεύσουν με τη σειρά τους αποκλειστικά συνθέσεις Ραβέλ: Τη Σονάτα για βιολί και βιολοντσέλο, έργο 73, τον «Γκασπάρ της νύχτας» για σόλο πιάνο και το Τρίο για βιολί, βιολοντσέλο και πιάνο.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης αφιέρωσε πρόσφατα το νέο εκπαιδευτικό πρόγραμμά της για μαθητές νηπιαγωγείου και δημοτικού στον συνθέτη. Στις 17 Μαΐου η ορχήστρα θα εμφανιστεί στην Αίθουσα της Φιλαρμονικής Ορχήστρας Βόρειας Μακεδονίας στα Σκόπια, με έργα του Ραβέλ και του *Ανίλιου Ράιντ*, ο οποίος είχε μελετήσει μαζί του. Μουσική διεύθυνση *Βλαδίσλεβος Συμεωνίδης*. Ως σολιστές συμπεριλαμβάνουν η υψίφωνος *Μυρτώ Παπαθανασίου* και ο πιανίστας *Σιμόν Τρπτόσκι*.

Παράλληλα, στις 7 και 9 Μαρτίου η Φιλαρμονική Ορχήστρα του Ρότερνταμ θα γιορτάσει τα γενέθλια του Ραβέλ με συναυλία που συνδυάζει τη μουσική του με εκείνη του *Σεργκέι Προκόφιεφ* και του

← Ο Ραβέλ ανέπτυξε μια καινοτόμο προσωπική γλώσσα στην οποία συνδυάζονται η γαλλική αισθητική, το φολκλόρ της ισπανικής και ανατολίτικης μουσικής και στοιχεία από ποικίλα μουσικά ρεύματα

Αντρέ Ζολιβέ. Πάλι στις 7 Μαρτίου ο βέλγος πιανίστας *Ζουλιάν Λιμπέρ* θα δώσει ρεσιτάλ υπό τον τίτλο «Ravel 150», με έργα Ραβέλ, *Κουπρέν*, *Κραμπ* και Γκέρουιν στην Muziekgebouw του Αμστερνταμ. Στις 8 και στις 9 του μήνα ο *Δημήτρης Μπιστινός* θα διευθύνει τη Φιλαρμονική Ορχήστρα του Νοβοσιμπίρκ, στο Νοβοσιμπίρκ της Σιβηρίας, στο «Μπολερό» και σε άλλα έργα του συνθέτη.

Β Η μουσική του εξακολουθεί να επηρεάζει συνθέτες, ορχηστρωτές και οο-λίστες – το «Μπολερό» παραμένει ένα από τα πιο πολυπαιγμένα ορχηστρικά έργα όλων των εποχών

Στις 22 Μαρτίου στην Χαγκκόου της Κίνας, η Φιλαρμονική Ορχήστρα της πόλης θα ερμηνεύσει πρόγραμμα με τίτλο «Eternity - The 150th Anniversary of Ravel's Birth». Στις 5 Απριλίου η Sudbury Symphony Orchestra θα παρουσιάσει το πρόγραμμα «RAVEL AT 150» στην εκκλησία του Αγίου Ανδρέα, στο Σάντμπερι του Οντάριο. Στις 8 του ίδιου μήνα οι αδελφές *Κάτια* και *Μαριέλ Λαμπέκ* θα δώσουν ρεσιτάλ στο Bridgewater Hall του Μάντσεστερ με πρόγραμμα που περιλαμβάνει και τη σουίτα του Ραβέλ «Η Μάνα μου η Χίνα» στην ορίτζιναλ εκδοχή για πιάνο για τέσσερα χέρια. Στις 17 Ιουλίου ο γάλλος πιανίστας *Ζαν-Εφλάμ Μπαβουζέ* θα ερμηνεύσει τα έργα για πιάνο του συνθέτη σε δύο μααραθωνία ρεσιτάλ – ένα το πρώτο και ένα το μεσημέρι, στην Église de Verbier Station του Βερμπίε.

Ενα φεστιβάλ και μια έκθεση

«Φεστιβάλ Ραβέλ» θα πραγματοποιηθεί από τις 28 Αυγούστου έως τις 7 Σεπτεμβρίου, στο Σιμπούρ, γενέτειρα του συνθέτη, και σε άλλες κοινότητες της Χώρας των Βάσκων, με τη συμμετοχή της Ορχήστρας της Οπερας του Παρισιού και της Εθνικής Ορχήστρας της Γαλλίας. Πολλές

Το τροχαίο, η εγχείρηση, οι επιπλοκές και ο θάνατος

Ο Μορίς Ραβέλ γεννήθηκε στις 7 Μαρτίου 1875 στο παραθαλάσσιο Σιμπούρ της Γαλλίας, κοντά στα σύνορα με την Ισπανία, στην περιοχή των Βάσκων. Η βασκική καταγωγή της μητέρα του έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη του καθώς τον μύησε από μικρή ηλικία στη μουσική και στις ισπανικές μελωδίες που τον επηρέασαν έντονα στο έργο του. Σπούδασε πιάνο και σύνθεση στο Παρίσι και ξεκίνησε να συνθέτει από πολύ νεαρή ηλικία. Το μπαλέτο «*Αδάφνης και Χλόη*», «*Η Παβάνα για μια νεκρή ινφάντα*», «*Ο τάφος του Κουπρέν*», οι «*Καθρέφτες*» («*Miroirs*»), «*Ο Γκασπάρ της νύχτας*», η «*Ισπανική ραψωδία*», το πιανιστικό Κοντσέρτο για το αριστερό χέρι (γραμμένο για τον αυστριακό πιανίστα *Γάουλ Βιτγκενστάιν* που είχε χάσει το δεξί του χέρι στον πόλεμο), «*Το βαλς*», το Κοντσέρτο για πιάνο σε σολ μείζονα και φυσικά το «*Μπολερό*» είναι μερικά από τα πιο γνωστά του έργα. Μια νευρολογική διαταραχή που άρχισε να εμφανίζεται σταδιακά από το 1932, έπειτα από ένα τροχαίο ατύχημα, του προκάλεσε δυσκολία στην ομιλία και την κίνηση. Τα συμπτώματα προσοδευτικά επιδεινώθηκαν και τον υποχρέωσαν να σταματήσει το συνθετικό έργο του – αν και η διανοητική του διαύγεια παρέμενε ανέπαφη. Στις 17 Δεκεμβρίου 1937 υποβλήθηκε σε εγχείρηση στον εγκέφαλο, με την ελπίδα να βελτιωθεί η κατάσταση του, για να πεθάνει όμως λίγο μετά, στις 28 Δεκεμβρίου, από επιπλοκές. Πολλά χρόνια μετά το έργο του εξακολουθεί να λάμπει, να συγκινεί το κοινό και να εμπνέει τους σύγχρονους καλλιτέχνες, επιβεβαιώνοντας ότι ο Ραβέλ ήταν και παραμένει ένας από τους σπουδαιότερους αρχιτέκτονες της μουσικής μαγείας.

ακόμα ορχήστρες και σολιστές θα ερμηνεύσουν έργα του Ραβέλ σε συναυλίες και ρεσιτάλ καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Ως τις 15 Ιουνίου θα διαρκέσει και η έκθεση «Ravel Boléro» που φιλοξενείται στο Musée de la Musique του Παρισιού. Πρόκειται για «μία οπτικοακουστική εμπειρία πάνω στην πιο δημοφιλή σύνθεση του καλλιτέχνη μέσα από σχεδόν 200 αντικείμενα, συμπεριλαμβανομένων χειρογράφων, φωτογραφιών, έργων ζωγραφικής και κοσμημάτων».